NORCE
Nasjonalt kompetansesenter
for legevaktmedisin

Nytt fra Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin (NKLM)

Jesper Blinkenberg, senterleder

Merete Allertsen, sykepleier/prosjektleder

Siri-Linn Schmidt Fotland, sykepleier/prosjektleder

7. MARS 2019

BOKLANSERING

NORCE

Boken kan bestilles via e-post: historie@norceresearch.no
Pris kr. 350,- (+ porto kr. 120,-)

Legevakthåndboken

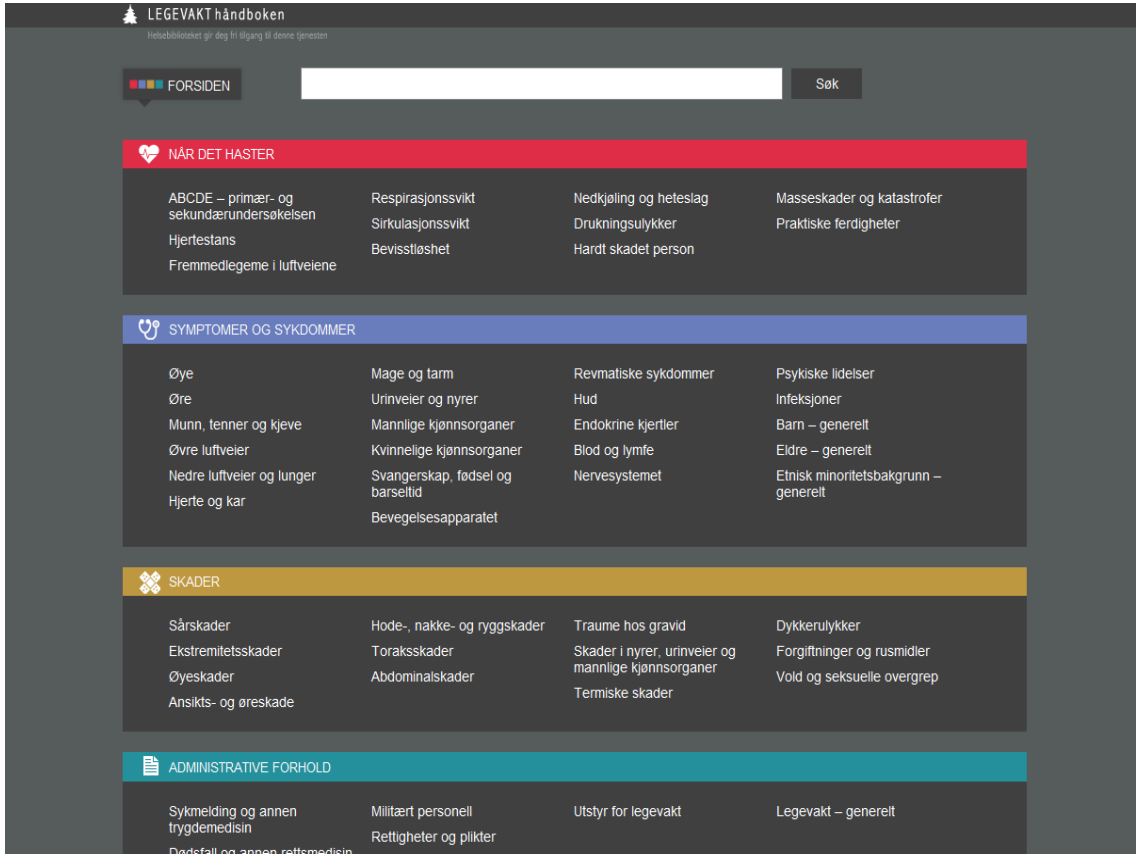

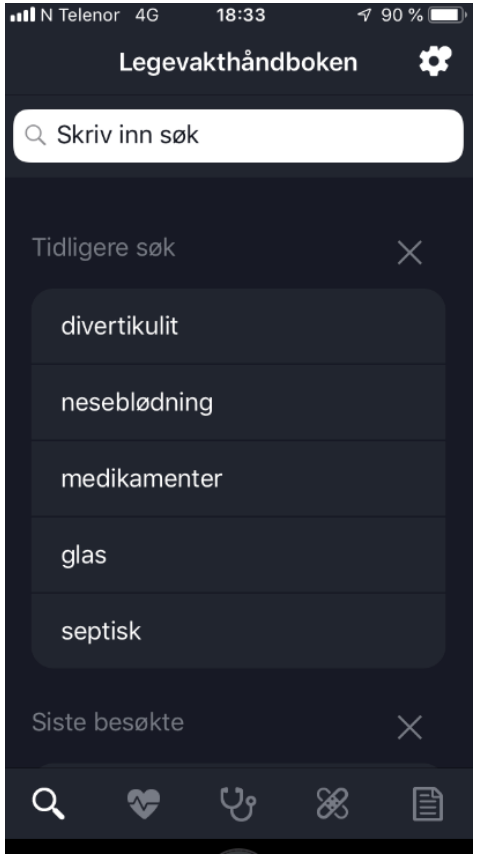

Oppvakt

Opplæring på legevakt

Ca. 6500 har tatt nettkurset

Oppvakt

Opplæring på legevakt

Ca. 3000 har tatt nettkurset

Brukerundersøkelse

- Elektronisk
- Utprøving
  - Bergen legevakt
  - Legevaktpiloten
- Ta kontakt til høsten

Akuttmedisin for eldre

- hvordan eldre benytter akuttmedisinske tjenester i dag
- hvordan eldre og deres pårørende bedre kan fange opp akutt sykdom tidlig og varsle rett instans
- hvordan tjenestene bedre kan fange opp akutt syke og skadde eldre og sikre rett prioritering og behandling av disse

Hvor kommer alle ØH-pasientene fra?

NORCE
Nasjonalt kompetansesenter
for legevaktmedisin

Nasjonalt legevaktregister 2018

Merete Allertsen, sykepleier/prosjektleder
www.legevaktmedisin.no

Lederkonferanse for legevakt, Sola Strand Hotel 6. – 7. mars 2019

Spørreundersøkelsen 2018

- noen foreløpige resultater

Nytt for 2018:

- Samarbeidsprosjekt med NAKOS - Nasjonalt kompetansesenter for prehospital akuttmedisin.

Resultatene kommer som rapport før sommeren!

Spørreundersøkelsen 2018

Prosjektgruppen består av

Tone Morken

Line R. Solberg

Signe M. Zachariassen

Merete Allertsen

Spørreundersøkelsen 2018

Tusen takk til alle som svarte

NORCE
Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin

Telefonråd

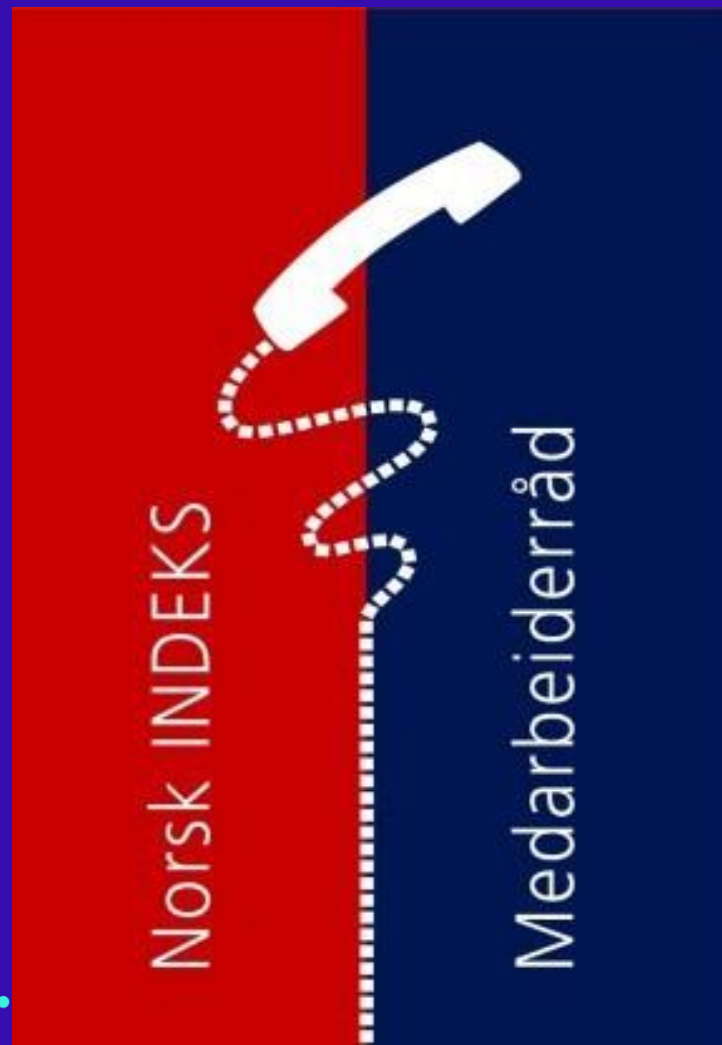

19. MARS 2019 VED SIRI-LINN SCHMIDT FOTLAND

Legevaktsentralen sin rolle

- 99 legevaktsentraler
- Ca. 2.8 millioner henvendelser hvert år (hentet fra 116117 statistikk for 2018)
- Nesten 650 000 av disse legger på.
- Ca. 80% av alle kontakter til legevakten går via legevaktsentralen

Effekt av telefonkontakt

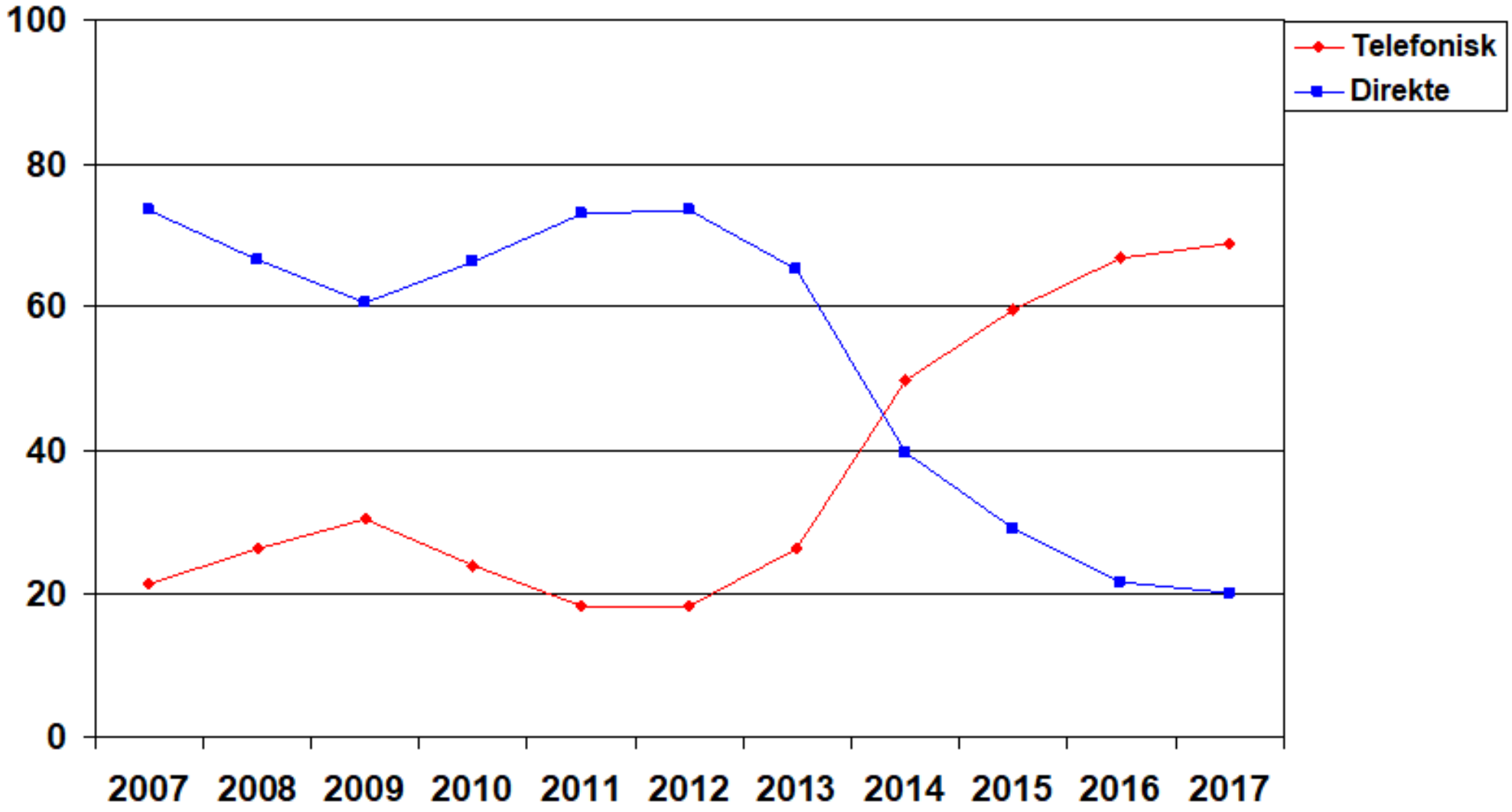

Effekt av telefonkontakt

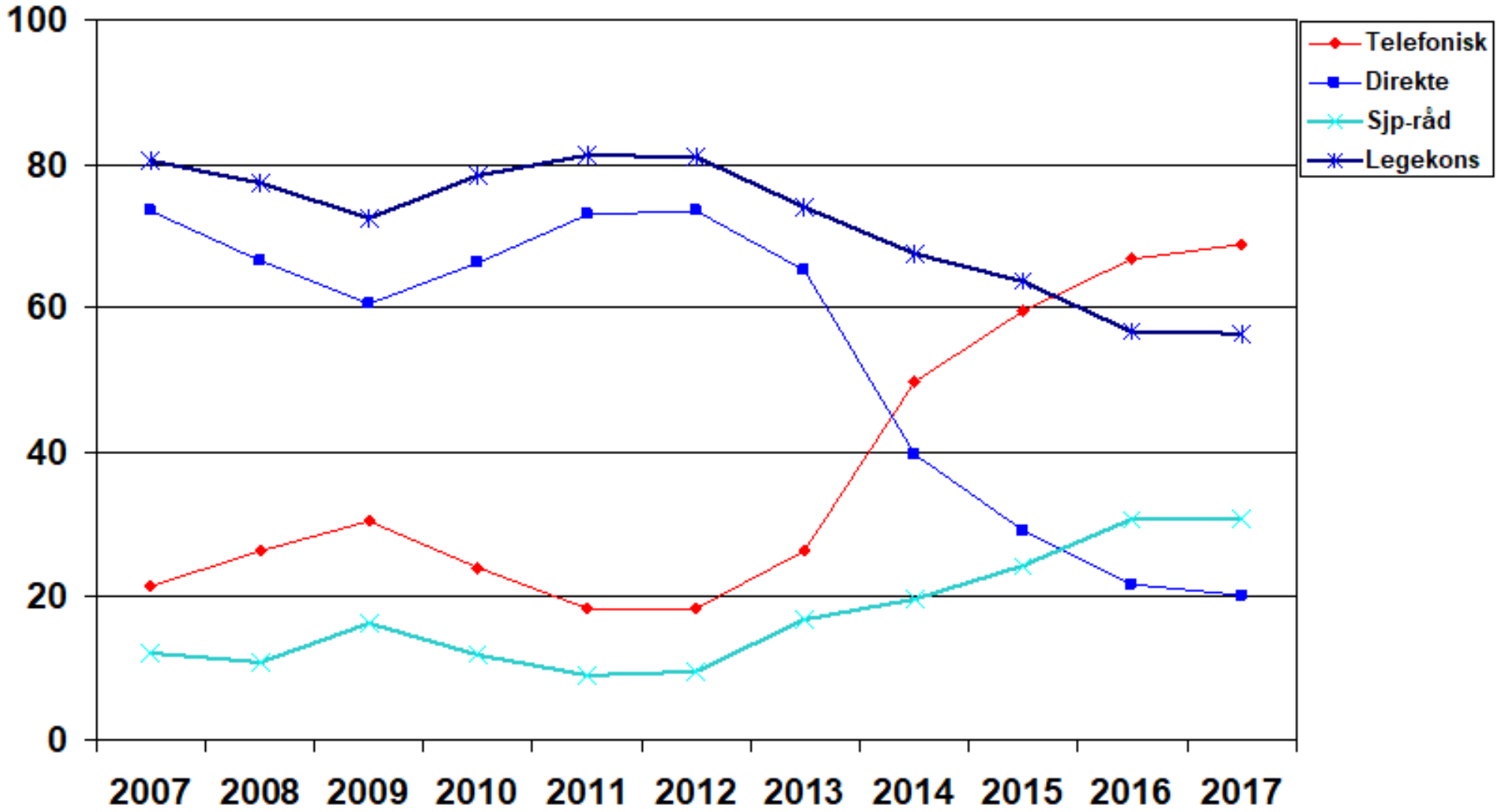

Hva påvirker pasientsikkerhet i legevaktsentral?

- God kvalitet på samtalen gir høyere andel riktige beslutninger.
- Positiv korrelasjon mellom kvalitet på kommunikasjonen og lengden av samtalen
- Kvaliteten på konsultasjonen var lavere for kontakter med høy hastegrad
- Ikke forskjell på antall spørsmål stilt for riktig og feil estimert hastegrad, men forskjell på hvilke spørsmål som ble stilt i sammenheng.
- Ikke funnet forskjell i riktig klassifisering opp mot legevakt, stillingsprosent, profesjon eller erfaring
- ….men muligens gir høyere stillingsprosent en jevnere vurdering.

Relasjonen mellom operatør og innringer kan også true pasientsikkerheten!

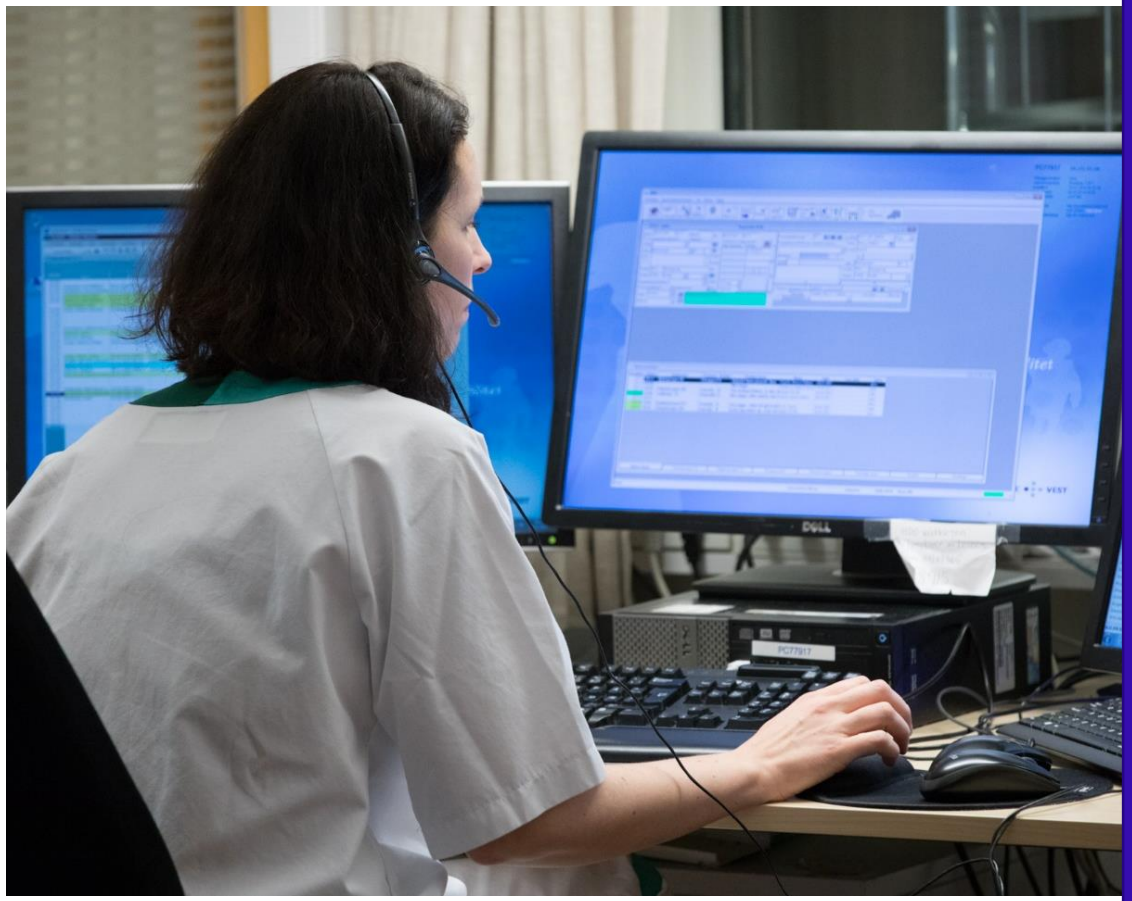

Telefonråd.no

Telefonråd

Medarbeiderråd

- Alm./Uspes
- Endokrint
- Fordøyelse
- Hjerte/Kar
- Hud
- Kvinnesykdommer
- Luftveier
- Mannlige kjønnsorg
- Muskel/Skjelett
- Nervesystem
- Psykiatri
- Urinveier
- Øre
- Øye

Søk i Medarbeiderråd ...

Øreverk H01

Viktige spørsmål

- Hvor lenge har smertene vart?
- Feber?
- Andre plager i tillegg?
- Hatt øreverk før?
- Er det gitt smertestillende/ nesedråper?
- Allmenntilstand?
- Sekresjon fra øret?
- Innlagt dren?

Årsak

- Vondt i øret hos små barn er svært ofte mellomørebetennelse
- Hos voksne kan det også være mellomørebetennelse, men oftere er det betennelse i øregangen (ekstern otitt)

Råd og tiltak

Dersom barnets allmenntilstand er god og det ikke er feber

- Gi smertestillende/febernedsettende (paracetamol)Smertene går som regel over innen 24 timer
- Antibiotika og penicillin hjelper ikke mot smertene i starten, men kan gi ekstra plager for

Telefonråd.no

38 Øre / nese / hals

Kriterier

Ekspander / Trekk sammen

Respons

RØD – akutt

Andre aktuelle oppslag:

04 Fremmedlegeme i luftveiene

30 Pustevansker

32 Sykt barn

A.38.01	Reagerer ikke på tilrop og risting Gå til 01 / 02 / 03	
A.38.02	Pustevansker	35
A.38.03	Blek og klam, blør mye fra nesen eller halsen	4610
A.38.04	Svelget knappcellebatteri	
A.38.05	Mistanke om feber og klarer neste ikke å svelge	5
A.38.06	Blør etter operasjon i halsen	6

RØD RESPONS – akutt

LVS

1. Opprett konferanse med AMK, som overtar samtalen og iverksetter riktig respons.
2. Bistå AMK med lokalkunnskap.
3. Oppdater LV-legen.
4. Varsle etter kommunal beredskapsplan ved behov.
5. Oppdater involverte om ev. sikkerhetsrisiko.

AMK

1. Varsle ambulanse(r) og LV-lege / LVS.
2. Trippelvarsling hvis relevant.
3. Vurder også å varsle:
   - Akutthjelper
   - Luftambulanse / legespesialist
   - Andre nødetater
   - AMK-lege
   - ØNH-lege
4. Vurder pasienttransport i privatbil.
5. Vurder resterende kriterier.
6. Sjekk kjernejournal (KJ) dersom kritisk informasjon.
7. Gi relevante råd / instruksjoner.
8. Hold forbindelsen med innringer, ev. be innringer ta ny kontakt ved behov.
9. Overvåk aksjonen og oppdater alle involverte.
10. Oppdater involverte om ev. sikkerhetsrisiko.

GUL – haster

GUL RESPONS – haster

Revidering av medarbeiderråd

- Vi vet en god del om kontaktårsak til legevakt:

Grønn (n = 22 867)	
Årsak	Kontakter / 100 000
Feber	1216
Hoste	858
Magesmerter	762
Hals	709
Sår/kutt	611
Føtter/tær	513
Blærebetennelse	475
Hånd/fingre	439
Øreverk	415
Allmennsymptom	365
Ryggsmerter	362
Ankel	323
Hodepine	311
Sykdomsfrykt	303
Tungpustet	274
Kne	256
Terapibekymring	246
Arm	246
Helseproblem	242
Luftveier	241

Gul (n = 8792	
Årsak	Kontakter / 100 000
Magesmerter	613
Sår/kutt	551
Feber	342
Tungpustet	337
Hodepine	189
Brystsmerte	175
Ryggsmerter	174
Hånd/fingre	139
Arm	134
Ankel	132
Hals	131
Føtter/tær	130
Hoste	123
Lokal magesmerte	114
Luftveier	104
Svimmelhet	99
Urinveier	90
Legg/lår	88
Allmennsymptom	87
Kne	86

Rød (n = 955)	
Årsak	Kontakter / 100 000
Brystsmerte	126
Hjertesmerte	98
Tungpustet	47
Bevisstløs	37
Skade	34
Besvimelse	32
Magesmerter	32
Hjerneslag	28
Pusteproblem	23
Kramper	21
Allergi	19
Lammelser	13
Hodepine	13
Suicidalitet	12
Sirkulasjon	11
Alkohol	11
Forgiftning	10
Hjertesyk	10
Feber	9
Hodeskade	8

Revidering av medarbeiderråd

- Vi vet en god del om hva vi avslutter med råd:

ICPC-2 code		Nurse telephone advice (n = 14,155)			Proportion
		Frequency	(%)	Incidence	%
A03	Fever	1039	(7.3)	476	32
D01	Abdominal pain	471	(3.3)	216	18
R05	Cough	431	(3.0)	198	22
H01	Ear pain	311	(2.2)	143	37
A29	General symptom	295	(2.1)	135	31
R21	Throat symptom	266	(1.9)	122	17
L17	Foot/toe symptom	240	(1.7)	110	23
D10	Vomiting	235	(1.7)	108	45
L02	Back symptom	228	(1.6)	104	23
N01	Headache	222	(1.6)	102	23

Revidering av medarbeiderråd

- Vi kan følge med på bruken av telefonråd:

PAGE TITLE		▼ UNIQUE PAGEVIEWS	BOUNCE RATE	AVG. TIME ON PAGE
Telefonråd		5,448	38%	00:02:24
Medarbeid		3,007	40%	00:01:26
Norsk indel		2,441	36%	00:03:00
	Norsk indeks	7,368	2,441	
	Startkort	1,805	431	
	07 Uavklart problem	514	159	
	26 Magesmerter | ryggsmerter	546	148	
	33 Skade – brudd | sår | småskader	370	145	
	11 Brystsmerter | hjertesykdom	366	124	
	32 Sykt barn	408	124	
	38 Øre | nese | hals	437	107	
	36 Urinveier	290	94	
	16 Feber | infeksjon | sepsis	272	91	
	30 Pustevansker	182	87	
	20 Hodepine	284	81	
	21 Hud | utslett	284	71	
	29 Psykisk lidelse | selvmordsforsøk	183	64	
	39 Øye	229	60	
	01 Bevisstløs voksen – puster ikke normalt	66	53	
	19 Gynekologi | svangerskap	145	46	
	08 Allergisk reaksjon	104	44	
	28 Mulig hjerneslag | nedsatt bevissthet	89	42	
	10 Brannskade | skoldeskade | elektrisk skade	80	39	

Revidering av medarbeiderråd

- Vi vet hvilke søkeord som blir brukt:

Site Search Site Search K Site Search Keywords

KEYWORD	KEYWORD	KEYWORD	SEARCHES	SEARCH RESULTS PAGES
feber	hals	neseblødning	4	1
magesmerter	brennkopper	pneumoni	4	1
vannkopper	diare	smerter	4	1.5
utslett	hjerne	UVI	4	1.3
svimmel	hjernerystelse	ankel	3	1
hoste	bihulebetennelse	barn	3	1.3
brystsmerter	bitt	blodpropp	3	1
falsk krupp	blodtrykk	brannskade	3	1
hodepine	hypertensjon	feber hodepine	3	1
ryggsmerter	nese	forkjølelse	3	1

‹ Previous 21-30 of 415 Next ›

Revidering av medarbeiderråd

Vi vet hvem det er som ringer til legevakt: (Prosent legevaktkontakt av folketallet)

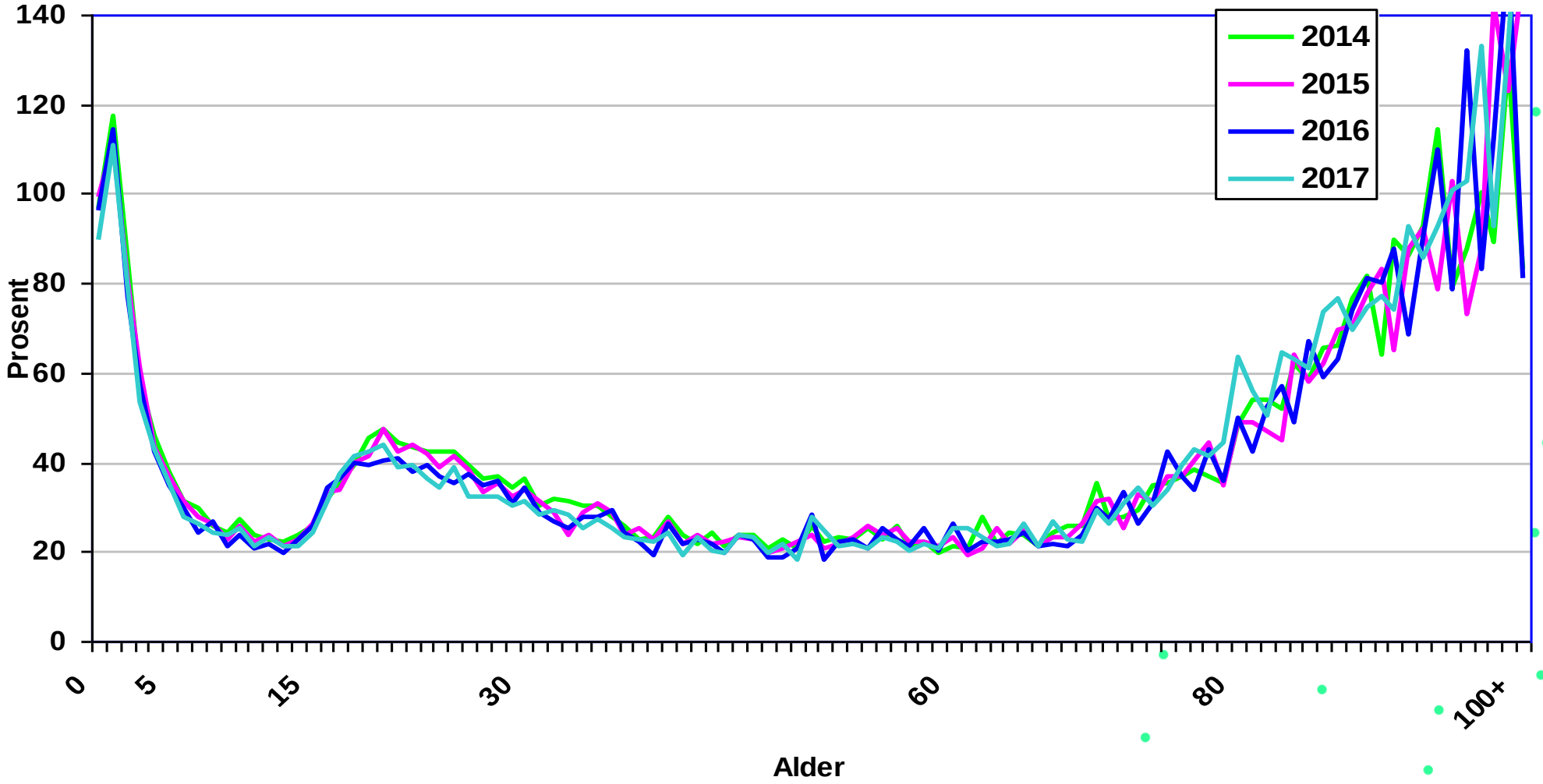

Revidering av telefonråd

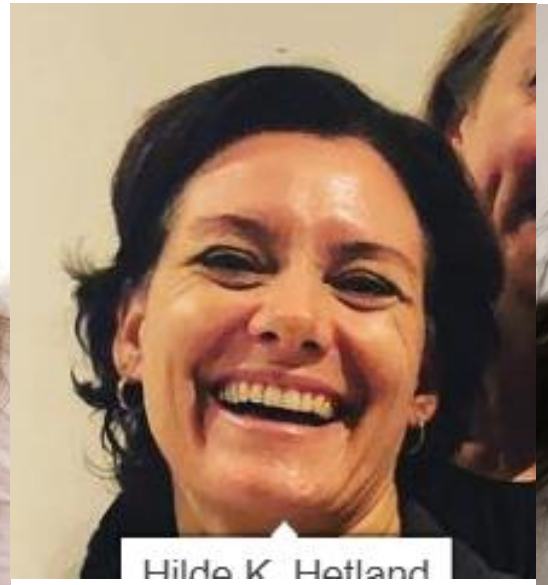

Revidering av medarbeiderråd

- Rødt henvises til norsk indeks:

Akutte magesmerter hos voksne D06

Medarbeiderråd

Medisinsk INDEKS Kap.25 Magesmerter - ryggsmerter

Sterke smerter som er intense/uutholdelige, der pasienten er medtatt, holder på å besvime og/eller er blek og klam skal vurderes etter Norsk indeks

- Hva ønsker vi svar på?

Viktige spørsmål

- **Smertedebut?**
- **Utvikling?**
- **Hva gjør pasienten akuratt nå?**

Avklar:

Smerteintensitet: Ingen smerte Lett Moderat Intense Verst tenkelig

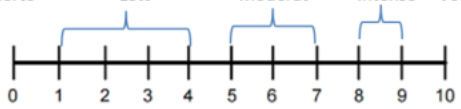

Smertekarakter: Konstante smerter Takvise smerter Svie/brennende

Smertelokalisasjon: Øvre del mage (høyre / midt / venstre)

Nedre del mage(høyre / midt / venstre)

Utstråling (rygg / skulder / lyske)

Diffus / hele magen

Smertevandring

Kjent problemstilling Har hatt det tidligere, og vet derfor hva det kan være eller beskrive hva som skjedde da.

Revidering av medarbeiderråd

- Når skal pasienten til legevakten:

Når skal pasienten til lege? -

Så snart som mulig ved:

- Intense eller uutholdelige takvise eller konstante smerter
- Feber og stadig sterkere smerter.
- Smerter uten luftavgang eller avføring de siste timene.
- Smerter og graviditet eller mistanke om graviditet.
- Smerter og blodig avføring.
- Konstante smerter lokalisert til ene side av magen.
- Økende ukontrollerbare brekninger.

- Hva er spesielt for barn og eldre?

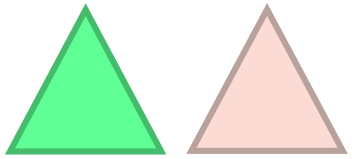

- Typiske gule diagnoser trukket frem:

Appendisitt: Ofte debut midt i abdomen og forflytning mot høyre nedre kvadrant i løpet av noen timer. Varierende smerteintensitet. Smerteforverrelse ved bevegelse og bruk av bukpressen (hoste). Spisevegring, kvalme og vanligvis også oppkast. Rødme i ansiktet. Lett forhøyet temperatur, typisk 37,8– 38,0 °C.

Divertikulitt: Smerter i nedre venstre kvadrant av abdomen, «venstresidig appendisitt». Feber. Blodtilblandet diaré kan forekomme, og hos noen også større rektalblødning.

Gallestein: I typiske tilfeller akutt innsettende kolikksmerter i høyre øvre del av abdomen. Eventuelt smertedebut etter måltid. Noen ganger utstrålende smerter til ryggen og høyre skulder. Bevegelsestrang. Kvalme og oppkast.

Revidering av medarbeiderråd

- Fokus på råd og veiledning:

Kan vente:

- Nyoppståtte moderate smerter:
- Magesmerte med oppkast og diaré, men virker ikke slapp og medtatt.
- Kroniske magesmerter

Råd:

- **Vanligvis er akutt magesmerter ufarlig og selvhelbredende**
- Avvente situasjonen noen timer (1-2 timer).
- Observere smerteintensitet og eventuelt nye symptomer eller plager.
- Kan gi smertestillende (paracetamol).
- Vanlig med magesmerter ved gastroenteritt (kvalme/oppkast/diare).

Allmenntilstand: Forverring?

Feber?

1 Feber: Temperatur?

2 Feber: Varighet?

3 Febernedsettende?

4

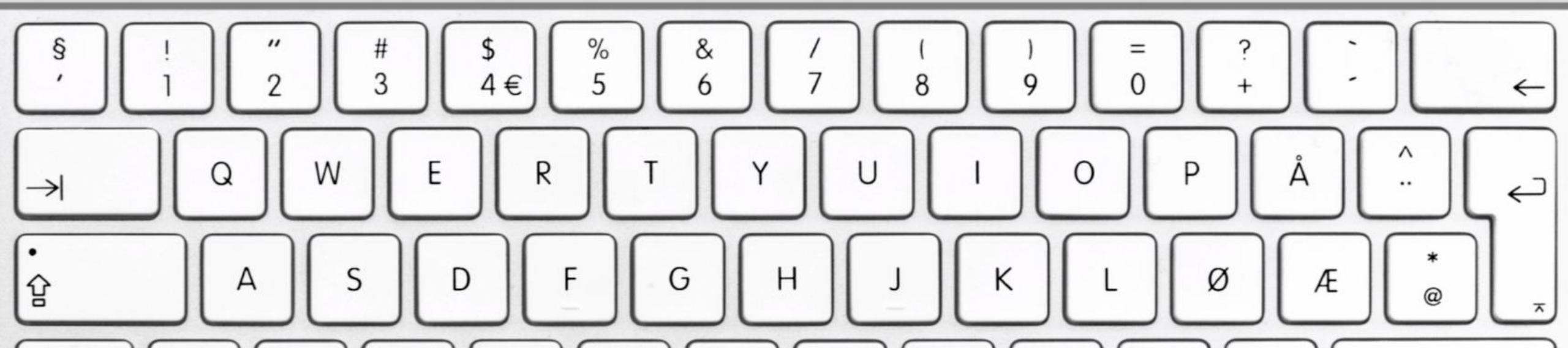

Antall trykk:

a2T15E11E12E3f1E1T395E1T2dE1E2T1dE1Tn2,5E1E12na111E

- Slik ser rapporten ut:

Alder: 15 mnd.

Gir god kontakt

Rask pust

Ikke forverret allmenntilstand

Feber: 39,5 C. Brukt febernedsettende for 1 dag siden med effekt. Nurofenmikstur 2,5 ml.

Andre symptom: nei

Utslett: nei

Nakkestivhet: nei

Spiser og drikker som normalt: nei

Våte bleier: ja

Forske?

- **prosjekt**
  - Alle relevante tema (administrativt, organisasjon, klinikk etc)
  - Alle relevante yrkesgrupper ved legevaktene

- **NKLM**
  - Råd og hjelp
  - Veiledere for små og store prosjekt
  - Prosjektstøtte

jesper.blinkenberg@norceresearch.no

legevaktmedisin@norceresearch.no

Nyheter fra NKLM

Om oss

Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin (Nklm) skal gjennom forskning og fagutvikling, og gjennom samarbeid med andre fagmiljøer, bidra til å bygge opp og formidle faglig kunnskap innen kommunal legevaktmedisin.

Les mer om Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin

Abonner på nyheter fra Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin